

3194 SAYILI İMAR KANUNUNDA YAPILAN DEĞİŞİKLİĞİ VE KONU İLE İLGİLİ MECLİS TUTANAĞINI AYNEN YAYINLIYORUZ.

BAŞKAN - Gündemin 2 nci sırasındaki, İzmir Milletvekili Akın Gönen'in 3194 Sayılı İmar Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifinin Görüşmesine başlıyoruz.

Komisyon ve Hükümet yerlerini almışlardır.

Komisyon raporunun okunup okunmamasını oylarınıza sunuyorum: Raporun okunmasını kabul edenler.. Etmeyenler.. Raporun okunmaması kabul edilmiştir.

Teklif üzerinde Sosyaldemokrat Halkçı Parti Grubu adına Sayın Veli Aksoy söz istemişlerdir.

Buyurun efendim. •

Sayın Aksoy, süreniz 20 dakikadır

SHP GRUBU ADINA VELİ AKSOY (İzmir) - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; 3194 Sayılı İmar Kanununun 5 nci, 38 nci ve 44 ncü maddesinde yapılması istenilen değişiklikler ve ilâvelerle ilgili konuda SHP Grubunun görüşlerini açıklamak üzere söz almış bulunuyor, hepimizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli arkadaşlarım, bu yasa önerisi yerel seçimlerden önce gündeme gelmişti. Danışma Kuruluna sevk edildi. Danışma Kurulu öne aldı; ama, ondan sonra tekrar geriye çekildi ve bugün, bu yasa önerisini konuşma fırsatı bulabildik. Demek ki, hazırlanmış olan bu tip yasa önerilerinin büyük bir bölümü, sanki yangından mal kaçırcasına, tamamen "oldu, bitti" mantığı içerisinde hazırlanmaktadır.

Biz, hazırlanacak bu tip yasa önerileriyle ilgili meslek örgütlerinin görüşlerinin alınıp, katılımlarının sağlanması gerektiğine inanıyoruz. Sosyaldemokrat Halkçı Parti, tüm kurum ve kuruluşlarıyla işleyen bir çoğulcu demokrasi anlayışını benimsemektedir; Böyle bir anlayışı hayata geçirmenin de, mücadelesini vermektedir; ancak, ANAP iktidarının hükümet tarafından hazırlanan yasa tasarıları, iktidara mensup üyelerce hazırlanan yasa önerilerinde kendilerinin demokrasi anlayışı gereği, ilgili meslek örgütlerinin, bilim adamlarının ve uzmanların görüşlerini almamak için direndiğini görmekteyiz. Bu konuyla ilgili teknik elemanların, bu konuyla ilgili meslek örgütlerinin, bundan bir hafta önce sayın bakanla toplantı yaptığını öğrendik. Halbuki, bu yasa önerisi, komisyondan çok önce geçmişti, seçimden önce

geçmişti. Biraz sonra göreceğiz ki, komisyonun bu yasa önerisinde katılmadığı yerler herhalde olacaktır.

Bu şekilde, acele olarak çıkan yasalar, her zaman Anayasa duvarına çarpıyor ve geri dönüyor. Hazırlanan yönetmelikler de, Danıştay tarafından iptal ediliyor.

Değerli arkadaşlarım, bu yasa önerisinde, sanki İmar Kanununun tek eksiği 5 inci madde, 38 inci madde ve 44 üncü madde yapılarak ilave ve değişikliklerle ilgiliymiş gibi gösteriliyor. Halbuki, İmar Yasasının, güncel koşullar göz önüne alınarak, köklü bir değişikliğe tabi tutulması gerektiğine inanıyoruz.

MUSTAFA HİKMET ÇELEBİ (Gaziantep)- Onları da siz getirin.

VELİ AKSOY (Devamla)- Evet, bunları da biz getireceğiz; 6, hatta 8 ay önce getirdiğim bir kanun teklifi hâlâ komisyona gelmedi, komisyonun gündemine girmedi. Biz getiriyoruz. Gecekonduların affı için belirli düzenleme getirdik; ama hâlâ Bayındırlık ve İmar Komisyonundan geçmedi bu konu. Getiriyoruz.

Değerli arkadaşlarım, mühendislik ve mimarlık mesleklerinde hak ve yetkiler, bilim ve tekniğin gerektirdiği düzeydeki bir eğitimle kazanılıyor. Her hizmet için belirlenmiş eğitim programı vardır; dolayısıyla mühendis ve mimarların aldıkları eğitim ile teknik elemanların, teknisyenlerin, teknikerlerin ve teknik öğretmenlerin aldıkları eğitimler de birbirinden farklıdır. Birinci gruptakiler, daha çok proje, tasarım ve uygulamaya yönelik olarak eğitilir iken; ikinci gruptakiler de, uygulama ve işletmeye uygun olarak eğitilir iken; üçüncü gruptakiler de, uygulama ve işletmeye uygun olarak eğitilmektedirler. Proje hizmetleri, matematik ağırlıklı, teorik bilgilere ihtiyaç gösteren konuları içermektedir. Böyle bir hizmet, lise ve dengi eğitim sonrası, dört yıllık mühendislik eğitiminin vereceği bilgi birikimi ile yapılabilir. Mühendis ve mimarlar dışındaki teknik elemanların aldıkları eğitimin gereği, proje yapmaları mümkün gözüküyor bilim adamlarının görüşü gereğince; ama, işletmeye uygulama ve bakım hizmetlerinde mühendis ve mimarlarla birlikte, omuz omuza, birbirlerini tamamlayacak şekilde çalışabilmeleri mümkün görülüyor. Zaten, bildiğim kadarıyla da, teknik

elemanların proje yapma gibi, proje hazırlama gibi belirli bir girişimleri yok; çünkü, bu konuda konfederasyon genel başkanı Sayın Hüsamettin Tıyanşan, "Proje yapmanın mühendislik hizmeti olduğuna müdrükiz, bu konuda hak ve yetki istememiz mümkün değildir" diyor.

Değerli arkadaşlarım, bu nedenlerle eğitim hizmet amaçlarına ters düşmeyecek yetkiler gerçekçi olarak ele alınmalıdır. Bununla birlikte teknik eğitimden geçmiş tekniker, teknik öğretmen, teknisyen, meslek lisesi mezunlarının üretimde ve hizmette teknik formasyonları, bilgi ve becerileri oranında görev ve sorumluluk üslenmelerinin gerektiğine inanıyoruz. Proje hizmetleri yönetmeliklerin öngördüğü teknik hesap ve kaliteden yoksun olarak yapıldığında mal ve can kaybının da kaçınılmaz olduğunu biliyoruz. Bilim ve teknolojiye ehven işler olmaz. Bölgeler arası dengesiz, adaletsiz yatırımların ve kalkınmanın arkasına sığınarak mimar mühendislerle diğer teknik eleman kesimini karşı karşıya getirerek, onları düşman kardeşler kılmaya çalışarak siyasal çıkar ummak gerçekten ayrımcılıktır.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; 3194 sayılı İmar Kanununun 38 ve 44 üncü maddelerinde yapmak istenilen değişiklik önergesiyle ilgili olarak meslek odalarının, bilim adamlarının ve uzmanların, üniversitelerin görüşünün komisyona gelinceye kadar alınmadığını öğrenmiş bulunuyoruz. Elimde bu yasa değişikliği ile ilgili olarak 9 Eylül Üniversitesi Mühendislik Mimarlık Fakültesi Dekanlığının ve diğer üniversitelerin görüşü mevcuttur. Bu görüşleri içerisinde mühendislikle ilgili proje, ve tasarıma yönelik gerekli çalışmaların ancak mühendislik bilimi gören okullarda 3 üncü sınıftan sonra başladığını belirtmekleedir. Dolayısıyla burada teknik elemanların ancak aldıkları eğitim karşılığında hizmet üreteceğini belirtmektedir.

Şimdi bu konu ile ilgili olarak komisyondan geçen 1 inci maddeye, komisyondan geçiş şekliyle katılıyoruz. 44 üncü maddenin ikinci bendi komisyonda ayrıca bir değişikliğe uğramış, bu değişiklik maddesinde de biz 6785 sayılı imar Yasasının daha önceki yasanın geçerli olduğu şekliyle, yani teknik elemanların yetkilerinin belirlenebilmesi için ilgili derneklerin, üniversitenin ve dolayısıyla Bayındırlık Bakanlığının, Milli Eğitim Gençlik ve Spor Bakanlığının ve TMMOB'nin görüşünün alınması maddesinin bu 2 nci maddedeki değişikliğe ilavesini istiyoruz.

Değerli arkadaşlarım, biraz önce 9 Eylül Üniversitesinin görüşünden bahsettim. Bu yasa teklifinin teknik elemanların, teknisyenlerin, teknikerlerin, mühendislerin ve mimarların haklarına zarar vermeyecek şekilde bilim adamlarının uzmanların, meslek örgütlerinin görüşleri sorularak, teknik elemanların da haklarının korunabileceği bir yasa tasarısının tekrar hazırlanarak, komisyonlarda görüşülerek Meclise getirilmesinin doğru olacağına inanıyoruz. Bu konuda bu yasa önerisi, o dönemin yetkilisi izmir Milletvekili bir arkadaşımız tarafından hazırlanmıştı. Onun hazırladığı bu yasa önerisi alelacele komisyona getirildi. Biraz önce değerli arkadaşım diyor ki, "siz de yasa hazırlayın" evet biz hazırladık. 2 İzmir Milletvekili arkadaşımınla birlikte biz de

yasa teklifi hazırladık; ama bizim hazırladığımız yasa önerisi komisyonun gündemine gelmedi ve getirilmedi, engelleniyor.

Değerli arkadaşlar, bu konuda bizler biraz öncede bahsettiğim gibi mühendislerin, mimarların ve teknik elemanların haklarını koruyacak mimarların ve teknik elemanlarının haklarını koruyacak, belli bir çerçevede ilgili odalarının görüşlerinin alındıktan sonraki Meclise getirilmiş bir yasa önerisine evet diyeceğiz; ama, biraz önce söylediğim gibi, bu gerekli ilgili kuruluşların gerektiği şekilde yorumu alınmadan Meclisin gündemine getirilmiş olan bu yasa teklifinin geri alınarak, tüm odaların, teknikerlerin, teknisyenlerin bağlı olduğu kuruluşların, TMMOB'nin, bilim adamlarının teklifleri alınarak; bu yasanın komisyon tarafından geri çekilerek tekrar hazırlanıp geri getirilmesini öneriyor, hepimize saygılar sunuyorum. (SHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN- Teşekkür ederim Sayın Aksoy.

Doğru Yol Partisi Grubu adına Sayın Alaettin Kurt, buyurun (DYP sıralarından alkışlar)

DYP GRUBU ADINA ALAETTİN KURT (Kocaeli)-Sayın Başkan, muhterem milletvekilleri; Görüşülmekte olan 3194 sayılı İmar Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi üzerinde Doğru Yol Partisinin görüşlerini ifade etmek üzere söz almış bulunuyorum. Bu münasebetle yüce heyetinize grubum ve şahsım adına saygılar sunuyorum.

Sayın milletvekilleri, bu yasa teklifi, başlangıçta bir boşluğu doldurmak gibi halisane bir gaye ile hazırlanmış olsa da, eldeki bu şekliyle kelimenin tam anlamıyla, kaş yaparken göz çıkarmaya yarayacak bir teklif durumundadır.

Bakınız, kanun, teklifi, bir fen adamı tarif etmiş bulunuyor. "Fen adamları; yapı, elektrik tesisatı, sıhhi tesisat ve ısıtma, makine, harita-kadastro ve benzeri alanlarda mesleki ve teknik öğretim veren en az lise dengi okullardan mezun olmuş veya lise mezunu olup, bir öğretim yılı süreyle bakanlıkların açmış olduğu kursları başarıyla tamamlamış olanlar ile 3308 sayılı Çıraklık ve Meslek Eğitimi Kanununa göre ustalık belgesine sahip olan elemanlardır."

Bu fen adamları ne yapacak? "Yapıların, mimari, statik ve her türlü plan, proje, reşim ve hesaplarının hazırlanmasını ve bunların uygulanmasıyla ilgili fenni mesuliyetleri, uzmanlık konularına ve ilgili kanunlara göre mühendisler, mimarlar ile görev, yetki ve sorumlulukları yönetmelikle düzenlenecek olan fen adamları deruhte ederler."

Niçin bu yeni fen adamları bu işe dahil edilmiş; onu, kanun teklifinin gerekçesinden okuyalım.

"... 3194 sayılı İmar Kanununun 38 inci maddesinde, halihazır harita imar planı ve yapılara ait her türlü plan ve projelerin hazırlanması ile ilgili fenni mesuliyetler, mimar, mühendis ve şehir plancılarına verilmiştir.

Ekonomik ve sosyal açıdan yararlı olacağı düşüncesi ile, yukarıda sayılan teknik elemanlar dışında kalan -bu kanunun tarif ettiği- fen adamlarının yetiştirilmesine ağırlık verilmiş olmasına rağmen Kanunun 38 inci

maddesi hükmü, mimar, mühendisler dışında kalan fen adamlarının çalışma alanlarını kısıtlayıcı olmuştur. Nasıl kısıtlayıcı olmuş? Kanun diyor ki, "Halihazır harita, imar planı ve yapılara ait her türlü plan ve projelerin hazırlanması ile ilgili fenni mesuliyetler, mimar, mühendis ve şehir plancılarının verilmiştir." İşte bu yeni fen adamlarının, yani liseden sonra bir yıl kurs görmüş olan fen adamlarının çalışma alanı böylece kısılmış oluyor ve bu kanun teklifinin kabulünden sonra çıkarılacak bir yönetmelikle bu adaletsizlik giderilmiş olacak. Lise dengi teknik öğretim veren okullardan mezun veya lise mezunu olup bir yıl süre ile ilgili bakanlıkların açmış olduğu kursları bitirmiş olan fen adamları, bir yönetmelikle artık mesleğine göre halihazır harita imar planı, yapıların plan ve projelerinin hazırlanmasında fenni mesuliyet konularında artık yetki sahibi olacak. Tam anlamıyla ilme ve akla ters bir uygulama; bu, tekniği, mühendisliği, plan ve projeyi, fenni mesuliyetin ne demek olduğunu, imar planını, halihazır haritanın anlamını hiç bilmemektir. Başka hiçbir tarifi yoktur. Burada tarif edilen fen adamı içerisinde mühendis ile teknik eğitim veren liseden mezunlar veya liseden sonra bir yıl kurs görmüş yardımcı teknik elemanlar arasında hâlâ görev yapmakta olan teknikerler, yüksek teknikerler vardır.

Bugün temel eğitimi aynı olan bir inşaat mühendisine mimari proje yapma, mimar mühendise statik hesap yapma imkânı verilmemişken ki, birçok belediyeler artık mimari projelerde mimar imzası, statik hesaplarda inşaat mühendisi imzası aramaktadır. Her şeyin ihtisaslaşmaya yöneldiği bir devirde, böyle bir kanun teklifi, teknik meselelerde tam bir kargaşa meydana getirecek olan çok hatalı bir düzenlemedir.

Efendim bu kanun teklifi yanlış anlaşıldı, öyle değil denemez; çünkü, gerekçe gayet açık; 3194 Sayılı Kanunun 38 inci maddesi değiştirilecek. Bu madde, ilgili mühendislere verilmiş olan kanunda belirtilen yetkilerle ilgili olarak yeni fen adamlarına bazı haklar verebilmek, bu düzeltmeden sonra çıkarılacak bir yönetmelikle bunu sağlamak. Çıkarılacak yönetmelikte 38 inci madde kısıtlanan haklardan hangisini bu yeni fen adamlarına verebileceksiniz? Mimari proje mi yapacaklar, sıhhi tesisat projesi mi yapacaklar veya şehir imar planı mı yapacaklar veya bunların fenni mesuliyetini mi yükleneciler, halihazır harita imar planı mı yapacaklar?

Bu haklardan öyle veya böyle yararlanmayacaklarsa, 3194 Sayılı İmar Kanununun 38 inci maddesi başka bir şeye mani değildir.

Bu kanun teklifi yeterince incelenmeden Genel Kurula getirilmiştir, yanlış bir tekliftir. Esasen yardımcı teknik elemanlara imkân sağlanmak isteniyorsa, buna canı gönülden katılırız. Piyasada halen gördükleri hizmetler gözönüne alınarak, yerleri ve yetkileri belirlenecek olsa tabii ki çok sevineceğiz; ancak, bu kanun teklifinin arz ettiğim bu ihtiyacı karşılamakla bir ilgisi maalesef yoktur.

Bu kanun teklifinin uygulaması fazla uzun sürmeyecek, teknik konuları karmaşa içine sokacaktır. Tarif edilen yardımcı teknik elemanların gerçek sorunlarını iyi tespit

etmek ve onlara hakkaniyet içerisinde cevap bulmak lazımdır.

Sonuç olarak, bu kanun teklifi, tespit ettiğim kadarıyla, esas amacından uzak, esasen yardımcı teknik eleman durumundaki insanımızın sorunlarına çözüm getirmekten de uzaktır.

Yüce Heyetinize saygılar sunuyorum. (DYP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN- Teşekkür ederim Sayın Kurt.

Anavatan Partisi Grubu adına Sayın Akın Gönen, buyurun efendim. (ANAP sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

ANAP GRUBU ADINA AKIN GÖNEN (İzmir)- Sayın Başkan, değerli arkadaşlarım; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Doğru Yol Partisi sözcüsü değerli arkadaşımızın söylediklerine aynen katılıyorum. Diyorlar ki, "Bu teklif, bir boşluğu dolduruyor gibi gözüküyorsa da..." devam ediyor, "değildir." Doğrudur, bu bir boşluğu doldurmaktadır. Dolduruyor gibi gözüküyorsa da..." devam ediyor "... değildir" doğrudur; bu teklif bir boşluğu doldurmaktadır. 6785 sayılı Kanun zamanında bu fen adamları yönetmelikle bir takım işler yapmaktaydılar. Alın terlerini dökerek hem yurt sathına, büyük Türkiye'nin her tarafına hizmet götürmekte, Türkiye'nin imarına katkıda bulunmakta, hem de ailelerinin maiyetini temin etmekteydiler. Son çıkan 1985 tarih 3194 sayılı Kanunda bu konuda bir atlama yapılmış, "Fen adamları" tabiri atıldığı için Danıştaya giden yetkili oda, bu yönetmeliği Anayasa gereğince iptal ettirmiştir, çünkü Kanunda "Fen adamı" tabiri olmadığı için Anayasa gereği de yönetmelikler kanunların uygulanmasını göstermek için olacağından mesnetsiz kalan yönetmelik, iptal edilmiştir; ama ne olmuştur; yine bu işlerde çalışanlarımız, okul mezunu çalışanlarımız fiilen bu işleri yapmaya devam etmişler, halen de yapmaktadırlar, çünkü Türkiye'nin büyüklüğü, coğrafi şartları 65 bin yerleşim ünitesine sahip bu ülkede, birçok ara elemana ihtiyaç vardır. Yüce Meclisimiz yakın geçmişte çıkardığı çiraklık ve meslek Eğitim Kanunuyla da bu boşluğu doldurmaya çalışmış, genel eğitimden doğru olarak ara adam yetiştiren, sanatkâr yetiştiren eğitim okullarına dönmüştür. Eğer bu teklifimiz kabul edilmediği takdirde, çiraklık eğitimi yaptığımız çocuklar, mühendis dışında kalan diğer teknik eğitim yapan çocuklarımıza diploma vereceğiz; ama bu diplomayı bunlar kullanamayacaklar, verilen yetki duvarda kalan, bir çerçeve içerisindeki kâğıttan ibaret olacak. Türkiye'nin coğrafi şartları, ihtiyaçları da bu ara insanların kendilerine verilen sınırlı yetkiler içerisinde -Bu sınır da şudur: Aldıkları eğitimin, onlara kazandırdığı becerinin çizdiği sınırlar içerisinde- hizmetlerini icra etmeleri hakaniyetin de gereğidir. Bu adamlara tahsil yaptırıyoruz, eğitim gösteriyoruz, tornavida tutmayı öğretiyoruz, ekmek haklarını ellerinden alıyoruz. Bu hakkaniyetle de bağdaşmaz. Bu teklif bir yandan Türkiye gerçeklerine uygunken, diğer yandan eğitim, meslekî eğitime ağırlık veren çağdaş eğitimin bir gereğidir. Bu açıdan da teklif maksadına uygundur, Türkiye

gerçeklerine uygundur. Burada verilen yetki de sınırsız, bütün mimarlık, mühendislik hizmetlerinin verilmesi değil; yine buradaki ilgili bakanlık ve bu eğitimi veren okulların yetkilileri tarafından çıkarılacak bir yönetmelikle sınırlandırılmıştır. İşi saptırmaya hiç gerek yok, sınırlı bir yetki verilmektedir. Bu tebabet mesleğinde de böyledir, sağlık memuru da bu görevi yapmaktadır, pratisyen hakim de yapmaktadır, müteahhisi da yapmaktadır. Orada niye bu kavga olmuyor? Herkesin aldığı eğitime göre, bilgisine göre, becerisine göre yetkiyi kullanması adalet gereğidir de, doğrusu da budur. Memleket şartlarının gereği olan, alın terinin karşılığını verecek olan bu sosyal adalet gereğine, çağdaş eğitim gereklerine uygun teklifimin Meclisin bütün gruplarınca destekleneceğini umuyor, hepimize sevgiler, saygılar sunuyorum.

(ANAP sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

BAŞKAN- Teşekkür ederim Sayın Gönen.

Buyurun Sayın bakan.

BAYINDIRLIK VE İSKAN BAKANI CENGİZ ALTINKAYA (Aydın)* Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; başta Hükümetimiz olmak üzere, Bakanlığımız, mühendislerimiz, teknisyenlerimiz, Türkiyemizin imarında elbetteki kademe kademe görev alacaklar. Şimdiye kadarki mevzuatta mühendislerimizin, mimarlarımızın mevcut kanunlar içinde neyi yapacakları, neyi yapamayacakları gayet açık ortadadır. Biz, mimar ve mühendislerimizin mevcut kanunlar içindeki haklarını ellerinden almıyoruz; ancak çok çarpıcı bir örnek vermek istiyorum: Bir inşaat sahibi, şantiye açmış, belediyenin suyundan şantiye suyu alacak; işte mevcut kanunumuz o işin makine mühendisine kadar gitmesini emretmekte. Biz, 14 oturum yaptık. Bütün meslek kuruluşlarıyla saatlerce tartıştık ve Mimar ve Mühendisler Odası Birliğimizin, yönetmelikte bizim de katkımız olsun" önerisine katıldık, kuruluşlarıyla saatlerce tartıştık ve Türk Mimar ve Mühendis Odaları Birliğimizin, "yönetmelikte bizim de katkımız olsun" önerisine katıldık; burada 38 inci madde üzerinde değişiklik önergesi de hazırladık; teknik eğitim yapan alt eğitim seviyesi mezunu 800 bin insanımıza da yetkileri, bilgileri doğrultusunda yapabilecekleri işleri bu yönetmelikle çok hassas ölçüler içinde tarif edeceğiz, bu konuda hükümetimize, bakanlığımıza, ilgili bakanlık ve meslek kuruluşlarına lütfen itimat buyurulsün.

Açıklarla fırsatı verdiğiniz için teşekkür ederim.

BAŞKAN- Komisyon adına Sayın Elmas buyurun efendim.

BAYINDIRLIK, İMAR ULAŞTIRMA ve TURİZM KOMİSYONU BAŞKANVEKİLİ HAYRETTİN ELMAS (İstanbul)-- Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; görüşülmekte olan kanun teklifiyle ilgili aslında komisyon adına görüş belirtmem gerek kalmayacaktı; ancak komisyon toplantısı sırasında her iki grubun değerli üyeleriyle de mutabakat sağlayarak komisyondan itirazsız olarak geçen bir kanun teklifi üzerinde aşağıda sanki diğer gruplarca kabul edilmemişcesine veyahut da çok yanlış bir olay olurcasına bir tavır takınıldığı için buradan kısa da olsa bir açıklama yapma ihtiyacını duyuyoruz; acaba bu kanun teklifi neden Meclis gündemine gelmiştir, hiç

ihtiyaç yokken mi gelmiştir?

Bu zaten sadece iki maddelik bir kanun teklifi. Burada önemli olan şu: Bu kanun, 3194 Sayılı İmar Kanununun geçtiği sırada İmar Kanununun 32 nci maddesine göre "plan, proje, hesap vesaire işleri mühendisler yapar" deniyor. İmar Kanununun 38 inci maddesi ise, "Mühendis ve mimarlar dışında kalan fen adamlarının yetki ve sorumluluklarını, Milli Eğitim Gençlik ve Spor Bakanlığı ve Bayındırlık Bakanlığının müşterek çıkartacağı yönetmelikle tespit edilir." deniyor. İşte kanunun 44 üncü maddesine göre çıkartılan bu yönetmelikte tabii ki inşaat mühendisleri odası, mimarlar odası, haritacılar odası gibi odalar olmasına ve bağlı kuruluşları olan diğer meslek odaları da olmasına rağmen sadece Elektrik Mühendisleri Odasının müracaatı üzerine hazırlanan yönetmelik iptal edilmiştir. Yani elektrik teknisyenleri dışındaki bütün teknisyenler, yönetmelikte kendilerine ne hak ve vecibe verilmişse bunun uygulamasını halen yapmaktadır. Anayasa Mahkemesinin gerekçesinde de "imar Kanununda yasal dayanağı olmadığı için 44 üncü maddede yönetmelik hazırlanmasına rağmen herhangi bir yasal dayanağı olmadığı için iptal edildiğinden dolayı." deniyor, işte burada önemli olan husus, yani kanun teklifinin buraya getirilmesindeki gaye, Sayın Gönen'in de söylediği gibi uygulamada hali hazırda bütün meslek kuruluşlarında devam eden; fakat elektrik teknisyenlerini mağdur duruma düşüren önemli bir boşluğun doldurulmasıdır.

Bu kanun teklifi kabul edilince ne olacak; mühendislerin hakları mı ellerinden alınacak; hayır, mümkün değil. Sayın üyeler, eğer böyle bir şey olsa ben, Mühendis Mimar Odaları Birliğinin hem maden mühendisi olarak hem de inşaat mühendisi olarak iki defa üyesiyim, yani o odanın hüviyetini iki defa taşıyan birisiyim; eğer mühendislerin haklarına, vecibelerine, yetkilerine herhangi bir sorumluluk gelecek olsa herhalde en fazla karşı çıkanlardan birisi ben olacağım.

Komisyonun bir üyesi olarak, Türk Mimar Mühendis Odaları Birliği Başkanlığıyla müteaddit defalar görüşmeler yaptım; hatta toplantılar yaptık, hatta toplantılar yaptık. Arkadaşlarımın endişesi: Bu bir politik tercih meselesidir; kanundan sonra çıkartılacak yönetmelikte Milli Eğitim Bakanlığı ile bayındırlık ve İskân Bakanlığının çıkartacağı bir yönetmelikte belki politik tercih kullanarak mühendislerin bazı hakları elinden alınabilir şeklindedir. Biraz önce sayın Bakanım açıkladılar, dediler ki: Mühendis ve Mimar Odaları Birliğiyle yaptığımız toplantılar neticesinde hazırlanacak olan yönetmelikte mühendis, Mimarlar Odaları birliğinin ve ayrıca YÖK, yani Yükseköğretim Kurumunun da görüşleri alınarak teknisyenlerin mezun oldukları okullara göre düzenlemeler yapılacaktır. Sayın üyeler, hatta şunu açıklayayım; günümüz öncesindeki uygulamada, ilköğretim mezunu bir çirağın dahi yaptığı bu işlerin bu kanun teklifi ile ancak asgarî lise veya muadili okullardan mezun olan insanlar Bakanlığın açtığı kursları bitirdikten sonra yapabilecekler. Bu, değişen, gelişen Türkiye'de, özellikle Milli eğitimde reform yapan bir Anavatan Partisi İktidarı zamanında 3308 sayılı Çıkarılış Yasası ile Türk eğitim sisteminde getirilen ara insan

yetiştirme gayretinin sonucudur. Çünkü ülkenin geleceği, elbette ki mühendisin ve işçinin elindedir ama, ikisinin arasında ülke geleceğine büyük hizmetler vereceğine inandığımız teknisyen grubunun köretilmesi, onların susturulması değil, onların aktif hale getirilip ülke geleceğinde imzalarının bulunması her halde hepimiz tarafından özellikle istenen, çok arzu edilen bir konu olmalıdır.

Burada, teknisyenlere, mühendislerin sahip olduğu hesap, proje yapma yetkisi değil, teknisyenlere, kendi mesleklerinde, kendi mezun oldukları okulların seviyesinde birtakım haklar verilmektedir. Bugünkü uygulama ile ilgili sadece bir misal vermek istiyorum: Mühendis ve mimarın dahi bulunduğu bir yerde -Hele hele mühendis ve mimarın hiç olmadığı bir yerde çok daha büyük bir problem- düşünün, bir vatandaş bir kasap dükkânı açacak, oraya 3 beygirlik bir buzdolabı koyacak, bir ufak motor koyacak, bunun krokisini, şemasını elektrik teknisyeni çiziyor, elektrik tesisatını yapıyor ama iş imzaya kaldığı zaman ona deniyor ki: Git bir mühendis bul bunun imzasını attır.

İşte çok değerli üyeler, mühendisler imzacı mühendis olmamalı; mühendis, yaptığı için, emeğinin, hakikaten mesleğinin gerektirdiği hizmetinin neticesini alabilmelidir. Zaten, teknisyen, kendi yapamayacağı boyutlardaki bir işi hiçbir şekilde bir mühendise yaptırıp da imzalama imkânı var mıdır; yok; hiçbir mühendis de kendi imkânlarıyla yapacağı bir işi, sadece para kazanmak düşüncesiyle imzalamak sevdiğinde olur mu? Olmaz, ben buna inanmıyorum. Çünkü mühendisler, emeğinin karşılığına hassasiyet gösteren insanlardır.

Bu yasa teklifi, hiçbir şekilde ne Sayın Veli Aksoy'un söylediği gibi -ki Sayın Aksoy'un sözleri baha biraz Mimar Mühendisler Odaları Birliği ile yaptığımız toplantılardaki konuşmaları anımsattı, özellikle aynı sözleri söylediler, halbuki orada karşılıklı konuşmalar sırasında, mutabakat sağlama esnasında da biz görüşlerimizi beyan ettik- ve ne de Doğru Yol Partisi adına konuşan sözcü Sayın Kurt'un sözlerinde ifade ettiği gibi değildir. Burada, Türkiye'de hali hazırda hizmetleri olan ve gelecekte de olacak olan fakat ufak tefek yetki ve sorumluluklarla donatılması gereken teknisyen grubunun gelişmesinin ülke yararına olacağına yürekten inanıyoruz. Onun için bu yasa teklifinin bütün gruplar tarafından tam destekle geçeceğine yürekten inanıyor, yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum. (ANAP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN- Teşekkür ederim Sayın Elmas.

Teklifin tümü üzerindeki müzakereler tamamlanmıştır.

Maddelere geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

1 inci maddeyi okutuyorum:

BAŞKAN- Madde üzerinde söz isteyen?.. Yok.

Maddeyle ilgili verilmiş önerge de olmadığından/maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

2 nci maddeyi okutuyorum:

BAŞKAN- Madde üzerinde söz isteyen?.. Yok.

Maddeyle ilgili verilmiş bir önerge var, okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan (S. Sayısı 224) İzmir Milletvekili Sayın Akın Gönen'in verdiği 3194 sayılı İmar Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifinin 2 nci maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ederiz.

Fuat Kılıç İzmir	Ali Eser Samsun	Ertekin Durutürk İsparta
Alaettin Kurt Kocaeli	İbrahim Gürdel İsparta	Mehmet Gülhan Sakarya
Mehmet Çakıroğlu Trabzon	Şinasi Altınar Zonguldak	

Madde 2.- 3194 sayılı İmar Kanununun 38 inci maddesinin 2 nci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Yapıların, mimarî, statik ve her türden plan, proje, resim hesaplarının hazırlanmasını ve bunların uygulanmasıyla ilgili fennî mesuliyetlerini, uygulama sorumluluklarını, uzmanlık konularını ve ilgili kanunlarına göre mühendisler, mimarlar deruhte ederler, "ancak mühendis ve mimarların bulunmadığı beldelerde" ilgili yönetmeliklerle sınırlı kalmak ve yönetmeliklerde belirlenecek haklarını aşmamak üzere basit yapıların kroki ve tatbikat sorumluluklarını fen adamları deruhte edebilirler."

BAŞKAN- Evet, teklifi hükümet ve komisyon katılmıyor mu efendim?..

BAYINDIRLIK VE İSKÂN BAKANI CENGİZ ALTINKAYA (Aydın)- Katılmıyoruz efendim.

BAYINDIRLIK, İMAR, ULAŞTIRMA VE TURİZM KOMİSYONU BAŞKANI İŞLAY SAYGIN (İzmir)- Katılmıyoruz.

BAŞKAN- Madde üzerinde söz isteyen?.. Yok.

Verilmiş bir önerge var, Okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 224 sıra sayılı Kanun Teklifinin çerçeve 3 üncü maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilerek kabulünü arz ve teklif ederiz.

Raşit Dalda! Niğde	Şadan Tuzcu Rize	Veli Aksoy İzmir
Mehmet Çakıroğlu Trabzon	Mehmet Gülhan Sakarya	Fuat Kılıç İzmir

Madde 3.- 3194 Sayılı İmar Kanununun 44 üncü maddesinin II nci bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

II - 38 inci maddede sayılan mühendisler, mimarlar ve şehir plancıları dışında kalan fen adamlarının görev, yetki ve sorumlulukları, ilgili bakanlıklar ile Türk Mühendis

Mimar Odaları Birliği ve Yükseköğretim Kurumunun görüşleri alınarak, Bakanlık ve Millî Eğitim Bakanlığınca birlikte çıkarılacak yönetmelikle tespit edilir.

Kanun Teklifinin 3 üncü maddesine ilişkin gerekçe: Mühendisler, mimarlar ve şehir plancıları dışında kalan fen adamlarının görev, yetki ve sorumluluklarının Bayındırlık ve İskân Bakanlığı ile Millî Eğitim Bakanlığınca birlikte çıkarılacak yönetmelikle belirleneceği hükme bağlanmış ise de, bu konuda çıkarılacak yönetmeliği ülkemiz koşullarına uygun, gerçekçi ve uygulanabilir hükümler içermesi bakımından, bu konularda ülkemizde uzman kuruluşların da görüşlerinin alınması gerekmektedir. Ülkemizde öniisans düzeyinde fen adamı yetiştiren meslek yüksekokulları konusunda yetkili olan YÖK'ün, mimar ve mühendislerin temsilcileri olarak Türkiye Mimar Mühendisler Odaları Birliğinin ve konu ile ilgili bakanlıkların, örneğin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığının görüşlerinin alınmasından sonra yönetmeliğin Bayındırlık ve İskân Bakanlığı ve Millî Eğitim Bakanlığınca birlikte çıkarılması sonucunda, ülke koşullarına uygun, sağlıklı bir uygulamaya geçilmesi sağlanmış olacak ve fen adamlarının hangi yetki sınırları dahilinde görevli ve sorumlu kılınacağı açıkça belirlenebilecektir.

Millî Eğitim Gençlik ve Spor Bakanlığının ismi son düzenlemelerle Millî Eğitim Bakanlığı olduğundan, değişiklikle bu düzenlemeye uyulmuştur.

BAŞKAN- Hükümet ve Komisyon katılıyor mu efendim?

BAYINDIRLIK VE İSKÂN BAKANI CENGİZ ALTINKAYA (Aydın)- Katılıyoruz.

BAYINDIRLIK, İMAR, ULAŞTIRMA VE TURİZM KOMİSYONU BAŞKANI İŞLAY SAYGIN (İzmir)-

Katılıyoruz.

BAŞKAN- Komisyonun ekseriyeti olmadığı için katılamıyor olarak kabul ediyoruz. Hükümet katılıyor.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... önerge kabul edilmiştir.

3 üncü maddeyi, kabul edilen önerge istikametindeki değişik şekliyle oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

4 üncü maddeyi okutuyorum:

Madde 4

BAŞKAN- Madde üzerinde söz isteyen?.. Yok.

Önerge?.. Yok.

Oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

5 inci maddeyi okutuyorum:

Madde 5

BAŞKAN- Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Teklifin tümü üzerindeki müzakereler tamamlanmıştır. Tümünü oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler...

YAŞAR TOPÇU (Sinop)- Son söz Sayın Başkan...

BAŞKAN- Etmeyenler... Kabul edilmiştir. Teşekkür ederim.

Sayın Topçu, geç kaldın biraz maalesef...

YAŞAR TOPÇU (Sinop)- Sayın Başkan, geçen sefer de böyle oldu. Bu tarafa bakmıyorsunuz ki hiç.

BAŞKAN- Ne yapalım, olur. Başkan da insan, hata yapabilir. B

LACKLAND KURALI:

1. Hiçbir zaman birinci olma.
2. Hiçbir zaman sonuncu olma.
3. Hiçbir zaman, hiç bir şey için gönüllü olma.

WATSON YASASI:

Çalışan bir makinemin güvenilirliği, onunla ilgili idşeliren sayısı ve önemi ile ters orantılıdır.

FINAGLE'nin YASASI:

- 1- Bir deney çalışıyorsa mutlaka birşeyler yanlış demektir.
- 2- Bir deneyin beklenen sonucu önemli değildir. Çünkü; onu mutlaka kendi gözde teorisine göre:
a- yanlış yorumlayacak,
b- yalanlayacak,
c- inanacak,
birileri vardır.